

Uchwała Nr XXIII/389/2025
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 25 marca 2025 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Psychologiczno – Terapeutycznego na lata 2025 – 2030 dla osób stosujących przemoc domową.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 12 pkt 11, art. 91, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673).

Rada Miasta Rzeszowa
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Miejski Program Psychologiczno – Terapeutyczny na lata 2025 – 2030 dla osób stosujących przemoc domową, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rzeszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Waldemar Szumny

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XXIII/389/2025 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Psychologiczno – Terapeutycznego na lata 2025 – 2030 dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programu psychologiczno –terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Miejski Program Psychologiczno – Terapeutyczny na lata 2025 – 2030 dla osób stosujących przemoc domową, jest spójny z Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 oraz Ramowym Programem Psychologiczno – Terapeutycznym dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Województwie Podkarpackim na lata 2024-2030.

Celem Programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem poprzez nabycie wiedzy i umiejętności alternatywnych zachowań oraz kształtowanie nowego stylu życia bez zachowań przemocowych, kształtowanie relacji opartych na partnerstwie i wzajemnym szacunku, mające doprowadzić do zwiększenia bezpieczeństwa oraz poprawy funkcjonowania osób doświadczających problemu przemocy domowej. Realizacja Programu przyczyni się do uzupełnienia systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia skali problemu przemocy domowej na terenie Miasta Rzeszowa.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do
Uchwały Nr XXIII/389/2025
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 25 marca 2025 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ**

NA LATA 2025 – 2030

Rzeszów 2025 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. ZAGADNIENIA TEORETYCZNE.....	4
1.1. Podstawy prawne Programu.....	4
1.2. Definicja przemocy w aspekcie prawnym.....	5
1.3. Psychologiczne aspekty przemocy.....	6
1.4. Skutki doświadczania przemocy.....	8
2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA RZESZOWA	10
3. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	14
4. CELE PROGRAMU.....	15
5. REALIZACJA PROGRAMU.....	16
5.1. Czas realizacji Programu.....	16
5.2. Sposób i formy realizacji Programu.....	16
5.3. Adresaci Programu	18
5.4. Nabór i selekcja uczestników Programu	18
5.5. Zasady uczestnictwa oraz kryteria ukończenia Programu.....	19
5.6. Tematyka zajęć.....	20
5.7. Realizator Programu	21
5.8. Miejsce realizacji Programu	22
5.9. Sprawozdawczość Programu.....	23
5.10. Partnerzy Programu	23
6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	23
7. MONITORING I EWALUACJA.....	24
8. ZAGROŻENIA REALIZACJI PROGRAMU.....	26
ZAKOŃCZENIE	26
Załącznik 1 Deklaracja.....	27
Załącznik 2 Klauzula informacyjna – program psychologiczno – terapeutyczny.....	28
Załącznik 3 Lista obecności na zajęciach psychologiczno – terapeutycznych.....	30

WSTĘP

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, który może dotknąć osoby ze wszystkich grup społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Wobec powyższego zachodzi konieczność podejmowania kompleksowych działań na rzecz zmniejszania zjawiska przemocy domowej. Skuteczność tych działań mających na celu zniwelowanie zjawiska przemocy domowej uzależniona jest między innymi od dostosowania metod pracy do poziomu świadomości odbiorcy. Przepisy prawa z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej zakładają, że poza programami korekcyjno-edukacyjnymi, formą oddziaływań na osoby stosujące przemoc są programy psychologiczno-terapeutyczne.

W ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej w mieście Rzeszowie w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej funkcjonuje Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zapewniający bezpłatną pomoc w sytuacjach kryzysu związanego z doznawaniem przemocy, która obejmuje: konsultacje psychologiczne, porady prawne oraz schronienie w pokojach interwencyjnych. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie realizuje Program Korekcyjno – Edukacyjny.

Aby rozszerzyć wachlarz pomocy i wsparcia oraz realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie opracował Miejski Program Psychologiczno – Terapeutyczny na lata 2025 – 2030 dla osób stosujących przemoc domową, zwany dalej „Programem”, który będzie rozszerzeniem oferty oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Program jest formą podtrzymania zmian w postawach i zachowaniach m.in. u osób, które były uczestnikami programów korekcyjno-edukacyjnych lub korzystały z innej formy wsparcia. Istotą Programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią zwiększenie samoświadomości, umiejętności samoregulacji emocji oraz wpłyną na zmianę dotychczasowych postaw i zachowań pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

1. ZAGADNIENIA TEORETYCZNE

Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową opierają się na zagadnieniach teoretycznych wypracowanych i stosowanych w indywidualnych modelach pracy z osobami stosującymi przemoc.

1.1 Podstawy prawne programu

Najważniejszym aktem prawnym regulującym zjawisko przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) oraz Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów nr 205.

Inne akty prawne i dokumenty programowe, w oparciu o które przygotowano Program, bądź

w odniesieniu do których zachowano spójność zapisów to:

1. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. (Dz. U. poz. 1166) w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących programy;
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164) w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach;
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.);

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
6. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030;
7. Ramowy Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Województwie Podkarpackim na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do Uchwały Nr VII/123/24 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 3 września 2024 r.

1.2. Definicja przemocy w aspekcie prawnym

Zgodnie z art. 2 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej przemoc domowa to: „...jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;”

1.3. Psychologiczne aspekty przemocy

Osoby stosujące przemoc domową to często osoby, które dbają o swój pozytywny wizerunek i jego odbiór, rzadko popadają w konflikty z prawem. Wobec osób, które krzywdzą przejawiają jednak brak współczucia. Występuje u nich potrzeba usprawiedliwiania swoich zachowań, oczekują dowodów szacunku, wdzięczności, czy nawet miłości ze strony osób doświadczających przemocy.

Typowymi metodami ubezwłasnowolniania i zniewalania stosowanymi przez osoby stosujące przemoc są:

- 1) **utrzymywanie osoby doświadczającej przemocy w stanie ciągłego przerażenia i bezradności** – poprzez systematyczne wywoływanie w tej osobie uczucia lęku, przerażenia i bezradności. Aby zniewolić osobę krzywdzoną, osoba stosująca przemoc nie musi ciągle używać przemocy fizycznej. Wystarczy, że zachowuje się w taki sposób, że osoba krzywdzona wierzy w realną możliwość jej użycia. Ciągłe prawdopodobieństwo nastąpienia ataku powoduje u tej osoby przewlekłe, nieznosne napięcie, chroniczny strach, poczucie zagrożenia i wzmożoną czujność,
- 2) **wszechobecna kontrola** – osoba stosująca przemoc zniewala i podporządkowuje sobie osobę krzywdzoną, przejmując kontrolę nad każdym aspektem jej życia. Na początku związku wymaga drobnych ustępstw, z czasem coraz większych. Stopniowo odbiera osobie krzywdzonej prawo do wolności, samodzielności, do posiadania i wyrażania własnego zdania, żąda posłuszeństwa, za każdy sprzeciw wymierza kary, ustala reguły – nierzadko ze sobą sprzeczne – dotyczące najdrobniejszych spraw,
- 3) **stosowanie gróźb, zastraszanie** – aby utrzymać kontrolę nad osobą doświadczającą przemocy, osoba stosując przemoc stosuje przymus psychologiczny lub szantaż emocjonalny. Często grozi tej osobie lub jej najbliższym (rodzicom, przyjaciołom) śmiercią lub okaleczeniem. Szantażuje tę osobę, że jeśli ją porzuci, to popełni samobójstwo lub zrobi sobie coś złego, grozi, że przestanie łożyć na utrzymanie domu i dzieci,
- 4) **manipulowanie dziećmi, grożenie odebraniem dzieci** – osoba stosująca przemoc doskonale potrafi wykorzystać miłość i przywiązanie, zwłaszcza kobiety do dzieci. Często więc posługuje się dziećmi, aby zmusić osobę doświadczającą przemocy do posłuszeństwa i zatrzymać ją w krzywdzącym związku,

- 5) **wywoływanie w osobie doznającej przemocy poczucia winy** – osoba stosująca przemoc domową nigdy nie bierze odpowiedzialności za swoje zachowanie. Zawsze twierdzi, że to osoba krzywdzona jest winna, że to ona swoim zachowaniem, nieposłuszeństwem zmusza ją, aby była źle traktowana – bita, poniżana, gwałcona czy zdradzana. Przekonuje, że gdyby osoba krzywdzona okazywała więcej szacunku, gdyby była posłuszna, gdyby była bardziej czuła i kochająca, nie byłoby „powodów” do stosowania wobec niej przemocy,
- 6) **powoływanie się na zazdrość** – zazdrość jest zawsze „dobrym powodem” czy „uzasadnieniem” dla stosowania kontroli i przemocy – śledzenia, podsłuchiwania, przechwytywania listów i telefonów, nieustannego oskarżania o niewierność, naciskania na udowadnianie lojalności, kontrolowania wyglądu i zachowania osoby krzywdzonej oraz jej kontaktów z innymi ludźmi. Osoba stosująca przemoc często usprawiedliwia swoje zachowanie szaleńczą „miłością” i zazdrością o tę osobę,
- 7) **występowanie okresów czułości** – osoba stosująca przemoc zdaje sobie sprawę, że musi czasami okazywać osobie krzywdzonej dobre uczucia, jeśli chce ją przy sobie zatrzymać. Wobec realnego zagrożenia jej odejścia jest gotowa dać i obiecać wszystko, aby została. Po fazie wielkiej brutalności i agresywności często następuje okres czułości i słodczy, zwany fazą „miodowego miesiąca”, który daje osobie krzywdzonej dużo zadowolenia i satysfakcji oraz powoduje, że jeszcze intensywniej angażuje się w związek,
- 8) **nagradzanie uległości** – osoba stosująca przemoc działa metodą „kija i marchewki” – za nieposłuszeństwo karze, a za uległość nagradza. Dla osoby doznającej przemocy taką nagrodą jest najczęściej po prostu brak agresji z jej strony,
- 9) **izolowanie osoby doznającej przemocy od źródeł pomocy materialnej oraz od wsparcia emocjonalnego** – władza osoby stosującej przemoc nad osobą krzywdzoną jest niepełna dopóki utrzymuje ona jakieś kontakty z innymi ludźmi. Dlatego też osoba stosująca przemoc osacza tą osobę, ograniczając jej kontakty z rodziną i przyjaciółmi, zabraniając jej nauki, pracy zarobkowej oraz aktywności społecznej. Izolacja sprawia, że osoba krzywdzona staje się niemal zupełnie zależna od osoby stosującej przemoc – ekonomicznie i emocjonalnie. Często ani jej rodzina, ani znajomi nie wiedzą o tym, co się dzieje w jej domu,
- 10) **zaprzeczanie stosowaniu przemocy lub jej bagatelizowanie** – stosowanie przemocy domowej jest pilnie strzeżoną tajemnicą osoby stosującej przemoc, która dokonuje wielu

zabiegów, by nie wydostała się ona na zewnątrz. Poza groźbami przekonuje ona osobę krzywdzoną, że nikt jej nie uwierzy, że sama okaże się nie bez winy, że będzie się wstydziła albo spowoduje utratę pracy lub stanowiska małżonka/partnera i poniesie tego konsekwencje. Jeśli już przestępstwo wyjdzie na jaw, osoba stosująca przemoc neguje fakt stosowania przemocy lub umniejsza jej skutki. Często manipuluje otoczeniem w celu zyskania przychylności wobec siebie i wywołania niechęci do osoby doznającej przemocy. Bez skrupułów kłamie oraz przeinacza fakty,

- 11) **zarzucanie osobie doznającej przemocy choroby psychicznej** – wmawianie osobom, które chcą pomóc osobie krzywdzonej, że jest ona chora psychicznie – że jej zeznania są wyssane z palca, są wytworem jej chorej wyobraźni, że sama się okaleczyła. Zarzucanie choroby psychicznej jest także sposobem, w jaki osoba stosująca przemoc wzbudza w osobie krzywdzonej poczucie lęku i podsyca przekonanie o bezradności.

1.4. Skutki doświadczania przemocy

Przemoc domowa może mieć tragiczne konsekwencje. Prowadzić może nie tylko do uszkodzeń ciała osoby doznającej przemocy, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki postrzega ona samą siebie, osobę stosującą przemoc oraz innych ludzi. Zmiany zachodzące w myśleniu i zachowaniu osoby, która przez długie lata żyje w związku przemocowym, nie mają nic wspólnego z jej indywidualnymi skłonnościami czy predyspozycjami, ale są naturalną konsekwencją jej tragicznej sytuacji życiowej. U osób, które doświadczają przemocy często dochodzi do wykształcenia się złożonego pourazowego zespołu stresu (post-traumatic stress disorder, PTSD), który charakteryzuje się następującymi objawami:

- 1) **stany nadmiernego pobudzenia** – na skutek chronicznego zagrożenia ze strony osoby stosującej przemoc organizm osoby doznającej przemocy jest w stanie ciągłej mobilizacji – jest stale czujna i przygotowana na niebezpieczeństwo, nadmiernie reaguje na każdy dźwięk, szelest, intensywnie reaguje na bodźce, które kojarzą się jej z traumatycznymi przeżyciami. Może cierpieć na zaburzenia snu (bezsenność, koszmary) i łaknienia. Zmęczenie, ciągły niepokój powodują, że osoba maltretowana bywa rozchwiana emocjonalnie – ma napady płaczu, ataki paniki i lęku, jest drażliwa, nerwowa

- i wybuchowa. Powoduje to, że osoby doznające przemocy czasami opowiadają o doznanych krzywdach w sposób emocjonalny, pełen sprzeczności i luk, co podważa ich wiarygodność i rodzi podejrzenia, że zmyślają,
- 2) **stany zahamowania, poczucie bezradności** – charakterystyczne dla osób doznających przemocy są stany depresyjne niosące ze sobą obniżenie nastroju, bierność, problemy z koncentracją i pamięcią, brak inicjatywy i wycofanie. U osób, które doświadczają przemocy, dominuje brak wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji, problemy z podejmowaniem decyzji oraz poczucie bezradności. Osoby doznające przemocy nie wierzą w swoje siły i są przekonane, że bez względu na to, co zrobią, i tak nie zatrzymają przemocy ze strony partnera,
 - 3) **wtargnięcia** – typowym objawem stresu pourazowego są tzw. wtargnięcia, czyli pojawiające się mimowolnie wspomnienia traumatycznych przeżyć, którym towarzyszą intensywne uczucia. Wspomnienia te mają szczególną formę – są zapamiętane w postaci wrażeń, emocji i obrazów bez werbalnego opisu (są zatem podobne do wspomnień dzieci, które nie umieją jeszcze dobrze mówić). Traumatyczne przeżycia przypominają się nagle, napadowo i niezależnie od woli człowieka,
 - 4) **odcięcie od własnych emocji** – charakterystyczne dla doświadczenia traumy są stany psychicznego odrętwienia, w których osoby doznające przemocy jakby zrywają kontakt z własnymi emocjami, bo są one tak intensywne i trudne, że nie mogą sobie z nimi poradzić. To mechanizm obronny, który może jednak doprowadzić do całkowitego braku odczuwania jakichkolwiek emocji – zarówno tych negatywnych i bolesnych, jak i tych radosnych. Osoby doznające przemocy często odcinają się od swoich uczuć podczas opowiadania o tym, jak osoba stosująca się nad nimi znęcała,
 - 5) **poczucie niskiej wartości, winy i wstydu** – poniżanie, ciągłe wyzywanie, krytykowanie i upokarzanie sprawia, że osoby doznające przemocy nabierają przekonania, że są bezwartościowe. Postrzegają siebie jako osoby nieatrakcyjne, głupie, niezasługujące na miłość i szacunek. Obwiniają się za to, że swoim niewłaściwym wyglądem, zachowaniem czy słowami „sprowokowały” partnerów do przemocy. Myślą, że to one ponoszą odpowiedzialność za doświadczaną przemoc i wstydzą się swoich doświadczeń,
 - 6) **skłonności autodestrukcyjne** – u osób doświadczających przemocy mogą występować skłonności autodestrukcyjne – sięganie po alkohol, narkotyki, samookaleczanie się (cięcie, przypalanie), próby samobójcze. Osoby maltretowane rzadko kiedy wyrażają gniew

w sposób otwarty, gdyż wiąże się to z ryzykiem kary. Częściej kierują złość przeciwko samym sobie,

- 7) **nieufność wobec ludzi** – osoby stosujące przemoc zazwyczaj dążą do odizolowania osób przez nie krzywdzonych od źródeł społecznego wsparcia. Po długotrwałej sytuacji osamotnienia oraz na skutek doznanych krzywd osoby doznające przemocy zamykają się w sobie. Osoby te bywają nieufne wobec ludzi, kontakty ze znajomymi, przyjaźnie oraz relacje koleżeńskie stają się dla nich trudne. Są bardzo wrażliwe na niedotrzymywanie obietnic i źle znoszą brak taktu i uprzejmości.

2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE MIASTA RZESZOWA

Diagnoza problemu przemocy i skala występowania tego zjawiska w mieście Rzeszowie przedstawiona w niniejszym Programie jest tożsama jak w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 i w Miejskim Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na lata 2025 – 2030. Mimo to została przedstawiona dla zachowania pełnego obrazu kompletności dokumentu.

W niniejszym Programie przedstawiono skalę zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz na podstawie liczby osób które zgłosiły się z problemem przemocy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie – Ośrodka Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej (zwanego dalej OPSiIK). Skalę tę z lat 2020 – 2024 obrazują przedstawione poniżej tabele i wykresy.

Tabela 1. Realizacja procedury „Niebieskie karty”.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wszystkich wszczętych procedur „Niebieskie karty”	291	334	282	353	440
Ilość rodzin/środków gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura „Niebieskie Karty” oraz ilość takich procedur	27/56	28/60	28/59	38/84	50/105
Liczba „Niebieskich Kart” gdzie osobą podejrzaną o stosowanie przemocy był obcokrajowiec	2	4	3	10	16

Wykres 1. Realizacja procedury „Niebieskie karty”.

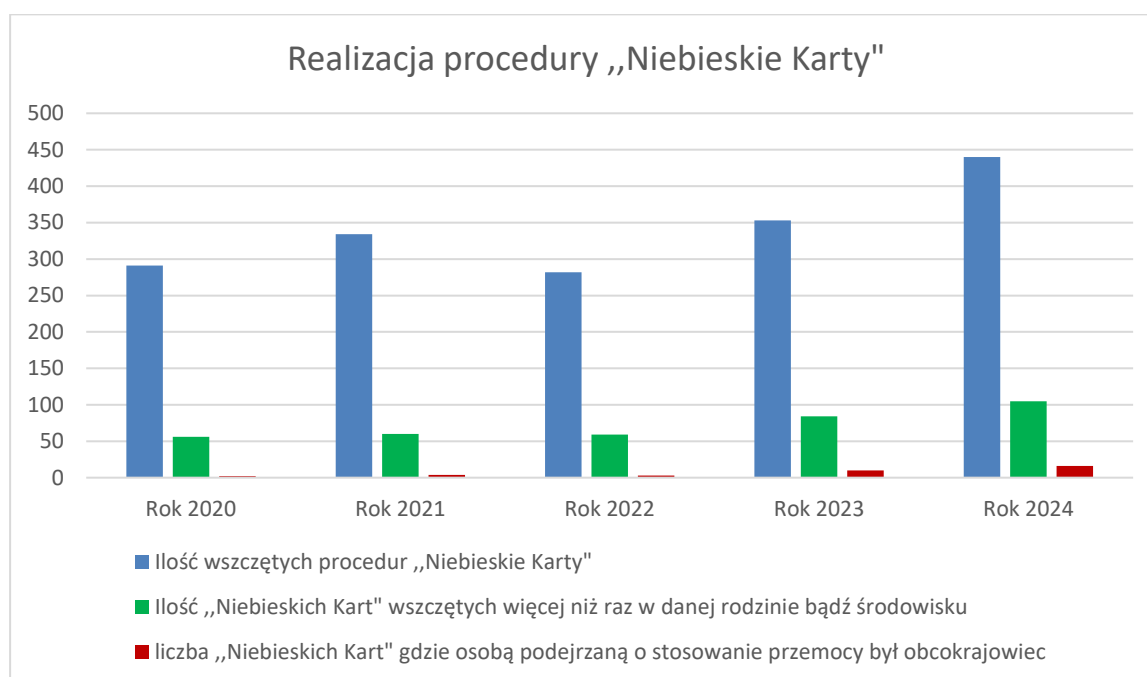
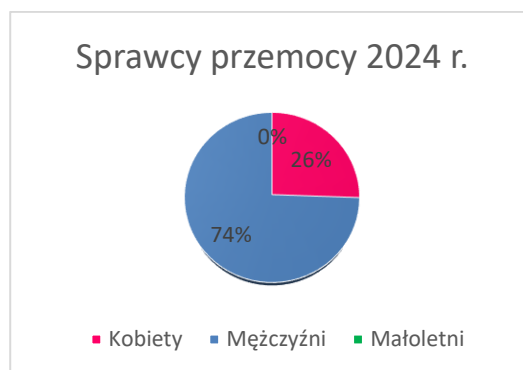
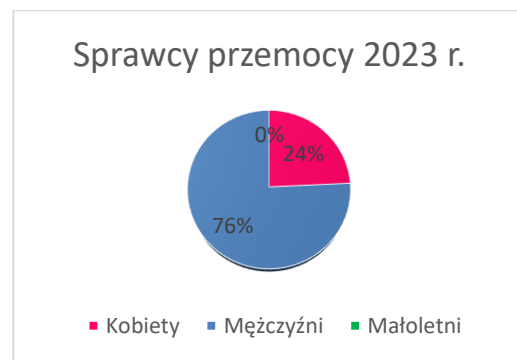
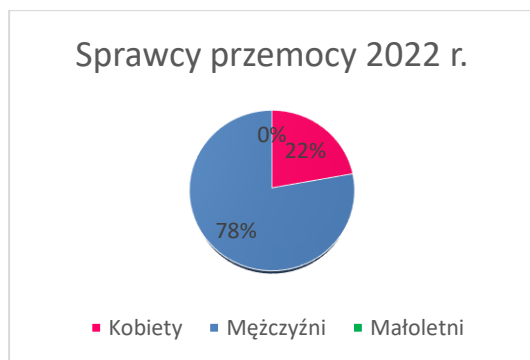

Tabela 2. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Ogółem rok 2020	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
365	65	298	2
Ogółem rok 2021	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
428	84	336	4
Ogółem rok 2022	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
361	80	281	0
Ogółem rok 2023	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
371	90	281	0
Ogółem rok 2024	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni
450	115	335	0

Wykresy 2 – 6 . Skala przemocy z podziałem na płeć.

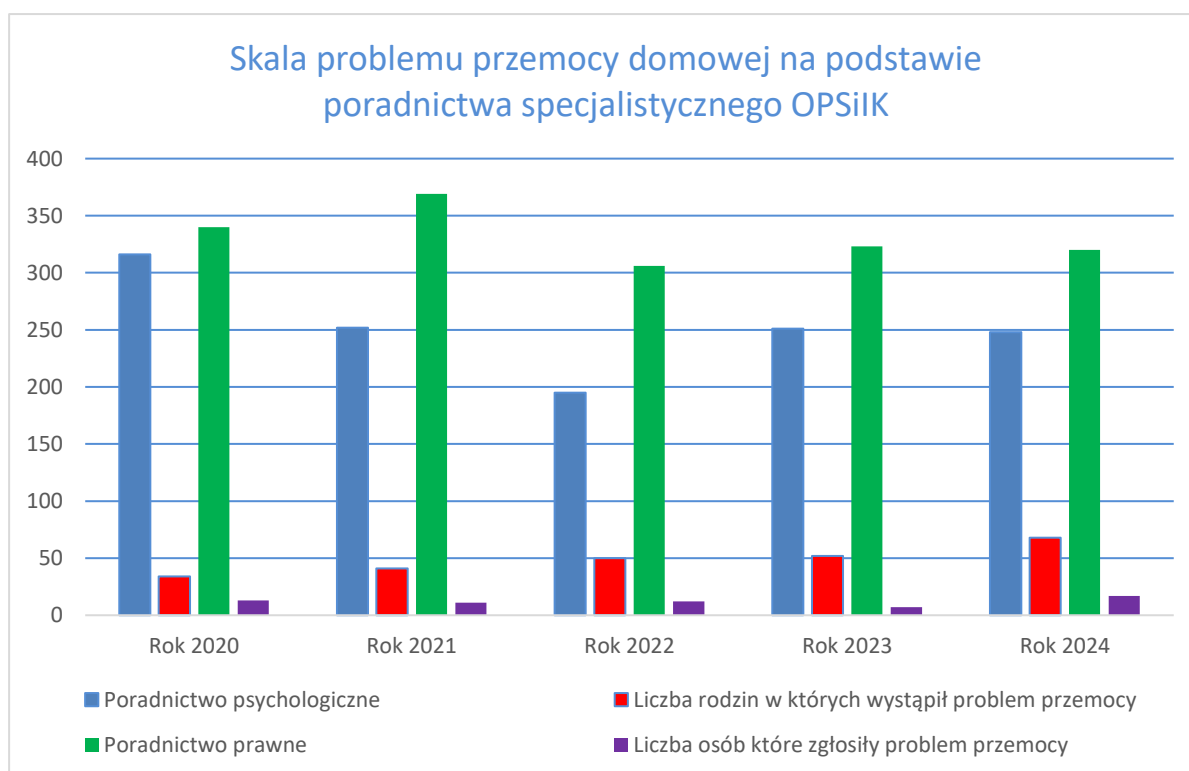
Z danych przedstawionych w tabeli nr 2 i w powyższych wykresach widzimy, że wzrósł wskaźnik procentowy kobiet stosujących przemoc domową.

Tabela 3. Poradnictwo psychologiczne OPSiIK

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego OPSiIK	316	252	195	251	248
Liczba rodzin w których wystąpił problem przemocy	34 tj. 10,75 %	41 tj. 16,26 %	50 tj. 25,64 %	52 tj. 20,71 %	68 tj. 27,41 %

Tabela 4. Poradnictwo prawne OPSiIK

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego OPSiIK	340	369	306	323	320
W tym liczba osób które zgłosiły się z problemem przemocy	13 tj. 3,82%	11 tj. 2,98%	12 tj. 3,92%	7 tj. 2,16%	17 tj. 5,31%

Wykres 7. Skala przemocy domowej na podstawie poradnictwa specjalistycznego OPSiIK.

Z kolei na podstawie powyższych danych statystycznych, które obrazują liczbę osób zgłaszających się do OPSiIK z problemem przemocy również nie widzimy znacznego wzrostu tego problemu. Należy jednak zaznaczyć, że osoby zgłaszające się do OPSiIK z problemem przemocy są to w dużej mierze te same osoby które uczestniczą w procedurze „Niebieskie Karty”.

Podsumowując, zjawisko przemocy domowej w mieście Rzeszowie jest jednym z wielu problemów społecznych wymagających podejmowania działań zmierzających do jego zniwelowania. Takie działania określa m. in. niniejszy Program.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Program został opracowany na podstawie wytycznych do tworzenia modelowych programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową i będzie stanowił, obok Miejskiego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych i Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej, jaki funkcjonuje na terenie Miasta Rzeszowa.

Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne prowadzą do utrwalenia zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową, a w konsekwencji powstrzymania i zakończenia przemocy. Wpływają na zwiększenie zdolności osób stosujących przemoc do samokontroli agresywnych zachowań oraz utrwalenia umiejętności komunikowania się, konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy. Realizacja Programu przyczyni się również do wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami niosącymi pomoc osobom stosującym przemoc.

Praca z osobami stosującymi przemoc opiera się na następujących założeniach:

- 1) podstawą wszelkich działań wobec osób stosujących przemoc domową jest bezpieczeństwo i dobro osób dotkniętych przemocą domową,
- 2) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc,
- 3) przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,
- 4) przemoc domowa jest szkodliwym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonka/i/partnera/i lub sytuacji rodzinnej,
- 5) można nauczyć się niestosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania,

- 6) stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony osoby doznającej przemocy,
- 7) stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Podsumowując Program opiera się na założeniu, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanym, którego nic nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, która nie odpowiada za normy wychowania wśród których dorastała. Zatem osoby stosujące przemoc domową muszą zostać poddane edukacji i odpowiednim oddziaływaniom. Stosowanie oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc domową pozwala na zmniejszenie poziomu agresji, wzmacnianie i doskonalenie umiejętności komunikacji oraz relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich.

4. CELE PROGRAMU

Podstawowym celem Programu jest utrwalenie przez osoby stosujące przemoc zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a w konsekwencji zatrzymanie przemocy domowej.

Cel ten będzie realizowany poprzez działania prowadzące do:

- 1) rozwoju samoświadomości,
- 2) nabycia umiejętności budowania celów życiowych,
- 3) rozwoju umiejętności interpersonalnych,
- 4) rozwoju zachowań prospołecznych,
- 5) nabycia umiejętności zastępowania zachowań przemocowych zachowaniami pozbawionymi przemocy.

Założenia Programu są spójne ze standardami prowadzenia programów psychologiczno – terapeutycznych określonych w § 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy. Zostały one zawarte w celach Programu.

Cele szczegółowe:

- 1) rozpoznawanie i zmiana przekonań, postaw i rozumienia problemów życiowych u osób stosujących przemoc domową,

- 2) motywowanie do zmiany zachowania poprzez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy zachowań,
- 3) nabycie lub doskonalenie umiejętności rodzicielskich i wychowawczych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- 4) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje rodzinne,
- 5) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów w rodzinie,
- 6) nauka umiejętności konstruktywnego przeżywania i wyrażania trudnych emocji,
- 7) praca nad poczuciem własnej wartości, odkrywanie i wzmacnianie zasobów osobistych,
- 8) nabycie oraz rozwój wiedzy uczestników, mającej na celu powstrzymanie się od zachowań przemocowych,
- 9) rozwój zachowań prospołecznych,
- 10) rozwój umiejętności samokontroli emocji,
- 11) poprawę relacji z najbliższymi oraz umiejętności budowania relacji rodzinnych,
- 12) utrwalenie zachowań wyuczonych w ramach spotkań programu korekcyjno – edukacyjnego;

Należy zaznaczyć, że realizując powyższe cele Programu, nie można pominąć zasady ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. W żadnym przypadku nie dopuszcza się przejawów akceptacji idei współodpowiedzialności osoby krzywdzonej za przemoc stosowaną wobec niej.

5. REALIZACJA PROGRAMU

5.1. Czas realizacji Programu

Program będzie realizowany w latach 2025 – 2030. Zakłada się przeprowadzenie przynajmniej jednej edycji zajęć w każdym roku.

5.2. Sposób i formy realizacji Programu

Program realizowany będzie w formie grupy zamkniętej. Planowany zakres zajęć obejmuje 36 godzin grupowych oraz konsultacje indywidualne w wymiarze 4 godzin dla każdego uczestnika. Warunkiem ukończenia Programu będzie udział w co najmniej 28 godzinach dydaktycznych zajęć grupowych oraz odbycie 3 godzin indywidualnych.

Zajęcia będą się odbywać nie rzadziej niż raz w tygodniu. Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne będą formą oddziaływań, które skupią w sobie zarówno modelowe, jak i autorskie pomysły osób realizujących Program, elementy procesu grupowego jak i doświadczenia takich nurtów pracy z osobami stosującymi przemoc jak: podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, program z Duluth, Trening Zastępowania Agresji, terapia oparta na schematach w oparciu o doświadczenia terapeutyczne osób prowadzących.

Program będzie realizowany poprzez psychoedukację na temat form przemocy, samoobserwację uczestników, ćwiczenia umiejętności społecznych, trening zachowań asertywnych zarówno w formie zajęć grupowych, jak i konsultacji indywidualnych. Program obejmował będzie również ewaluację oraz monitoring uczestników po jego zakończeniu.

W Programie wykorzystane zostaną następujące metody pracy (w zależności od potrzeb):

- 1) wykłady,
- 2) pogadanki,
- 3) burza mózgów,
- 4) zajęcia warsztatowe,
- 5) projekcje filmowe i multimedialne,
- 6) analiza scenek.

Dokumentację do Programu stanowić będą:

- 1) program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową wraz z uchwałą dotyczącą jego przyjęcia,
- 2) deklaracja uczestnictwa (zał. 1 do Programu),
- 3) klauzula informacyjna (zał. 2 do Programu),
- 4) listy obecności uczestników umożliwiające identyfikację liczby osób na poszczególnych zajęciach (zał. 3 do Programu),
- 5) sprawozdania (jednostkowe, całościowe),
- 6) kontrakt określający reguły uczestnictwa w programie,
- 7) kwestionariusze ankiet diagnozujących uczestnika,
- 8) notatki z rozmów indywidualnych i z zajęć grupowych,
- 9) harmonogram i tematyka zajęć.

Wzory dokumentów, które będą wykorzystywane w trakcie realizacji Programu będą przygotowane przez osobę prowadzącą zajęcia.

Z uwagi na fakt, że Program będzie realizowany w okresie 6 lat dopuszcza się możliwość jego realizacji w formie grupy otwartej oraz różnymi metodami.

5.3. Adresaci Programu

Adresatami Programu będą osoby dorosłe stosujące przemoc domową z terenu miasta Rzeszowa. Jednakże, z uwagi na fakt, że środki na jego realizację pochodzą z budżetu państwa, do udziału w programie mogą przystąpić także osoby z innych powiatów.

Bezpośrednimi adresatami Programu będą osoby skierowane przez Zespół Interdyscyplinarny, osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej zobowiązane sędawnie do uczestnictwa w programie psychologiczno - terapeutycznym, a także osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w Programie.

Zaleca się aby program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową był kontynuacją oraz rozwinięciem pracy z osobą, która ukończyła udział w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub innych oddziaływań naprawczych (np. terapii).

W Programie będą mogły uczestniczyć także osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, ale po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

5.4. Nabór i selekcja uczestników Programu

Nabór uczestników do Programu będzie odbywał się w ścisłej współpracy z instytucjami lokalnymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Biorąc pod uwagę grupę docelową, do której Program jest kierowany, w szczególności przewiduje się współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi, Sądami, Policją, Prokuraturą oraz Zakładami Karnymi.

Zasadniczym warunkiem zakwalifikowania do udziału w Programie będzie uznanie przez osoby stosujące przemoc faktu jej stosowania wobec najbliższych osób. Osoby stosujące przemoc wobec których rozpoznane będzie uzależnienie od alkoholu, substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w pierwszej kolejności będą kierowane na terapię uzależnienia.

Do Programu nie będą zakwalifikowane:

- 1) osoby zmagające się z chorobą psychiczną,
- 2) osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub hazardu, które nie przeszły podstawowego cyklu terapii uzależnień,
- 3) osoby, które nie posiadają pełnej zdolności do czynności prawnych.

Odmowa zakwalifikowania do udziału w Programie nastąpi w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego prowadzonego w trakcie spotkania indywidualnego.

Uzyskane informacje objęte będą zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

5.5. Zasady uczestnictwa oraz kryteria ukończenia Programu

Osoby przed przystąpieniem do Programu przejdą proces kwalifikacyjny obejmujący wypełnienie kwestionariusza ankiety diagnozującej uczestnika oraz rozmowę mającą na celu dokonanie diagnozy uczestnika. Następnie osoby te podpiszą kontrakt określający reguły uczestnictwa w Programie. Kontrakt z uczestnikiem sporządzi osoba prowadząca zajęcia.

Kontrakt będzie zawierał:

- 1) formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w Programie,
- 2) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- 3) zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych,
- 4) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- 5) uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.

Ponadto kontrakt będzie zawierał informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika Programu.

Wszystkie osoby, które zgłoszą się do udziału w Programie i przejdą proces kwalifikacyjny otrzymają zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w Programie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-

terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

W przypadku osób skierowanych do uczestnictwa w Programie decyzją Zespołu Interdyscyplinarnego, Sądu, Policji lub Prokuratury, nastąpi powiadamianie tych organów o:

- 1) przystąpieniu osoby stosującej przemoc do Programu,
- 2) każdej sytuacji uchylania się od udziału w Programie,
- 3) zakończeniu uczestnictwa w Programie.

Fakt uczestnictwa w Programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

Za kryterium ukończenia Programu przez uczestników przyjmuje się frekwencję na zajęciach oraz aktywność. Na tej podstawie będą wydawane zaświadczenia o ukończeniu Programu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową.

5.6. Tematyka zajęć

Charakter spotkań:

- 1) spotkania diagnostyczne – rozeznanie potrzeb, trudności w relacji i wzajemnych oczekiwań partnerów/małżonków, dotyczących Programu oraz przyszłego życia rodziny;
- 2) spotkania edukacyjne – dostarczenie informacji, które ułatwiają zrozumienie dynamiki przemocy w kontekście procesów społecznych. Zdobywanie wiedzy dotyczącej wpływu negatywnych zachowań na członków rodzin i na ich wzajemne relacje, jak również przyjęcia odpowiedzialności za swoje czyny i rozpoczęcia zmian w relacjach osobistych;
- 3) spotkania korekcyjne – analiza mechanizmów i czynników wpływających na stan relacji, budowanie pozytywnych aspektów wpływu na relację, ćwiczenie komunikacji w relacjach, rola informacji zwrotnych, w tym od osoby(-ów) prowadzącej(-ych), tworzenie strategii

rozwoju relacji po zakończeniu Programu – kontynuacji w kontakcie z innymi specjalistami;

Bloki tematyczne:

- 1) integracja – budowanie bezpieczeństwa w grupie;
- 2) edukacja w zakresie podstawowym dotyczącym zjawiska przemocy domowej (szczególnie dla osób, które nie uczestniczyły w zajęciach programu korekcyjno-edukacyjnego);
- 3) komunikacja w relacji – style komunikacji: agresywny, uległy, asertywny;
- 4) rozwijanie i utrwalanie metody komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy;
- 5) rola emocji - tworzenie umiejętności bezpiecznego dla siebie i otoczenia radzenia sobie ze złością, frustracją, gniewem i żalem, itp;
- 6) poznawanie siebie w relacjach: diagnozowanie osobistych uwarunkowań, blokad, zasobów mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach;
- 7) analiza swoistych dla danego związku czynników zagrożenia i czynników wzmacniających pozytywny rozwój relacji;
- 8) wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku (rodziny) – strategia własnych działań uczestników Programu i wspomagania specjalistów.

5.7. Realizator Programu

Realizatorem Programu będzie miasto Rzeszów. Koordynatorem Programu będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie lub osoba przez niego wyznaczona.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, osobami prowadzącymi programy psychologiczno – terapeutyczne będą osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub będące terapeutami lub psychoterapeutami,

3) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby te są zobowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

5.8. Miejsce realizacji Programu

Miejscem realizacji Programu będzie siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie mieszcząca się przy ul. Skubisza 4.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, w przypadku realizacji programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej. W związku z powyższym zajęcia będą odbywać się w godzinach popołudniowych, tj. w czasie gdy w OPSiIK nie są już prowadzone konsultacje psychologiczne dla osób doświadczających przemocy domowej. Natomiast w przypadku przebywania osób doświadczających przemocy w części hostelowej OPSiIK zajęcia odbywać się będą w małej świetlicy, do której prowadzić będzie osobne wejście, osobna klatka schodowa oraz osobny korytarz. Pomieszczenia te są wyłączone z użytkowania dla osób doznających przemocy przebywających w OPSiIK.

Z uwagi na fakt, że Program obejmuje okres 6 lat mogą pojawić się okoliczności powodujące, iż Program nie będzie mógł się odbyć w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie przy ul. Skubisza 4. Wówczas Program będzie realizowany w innym miejscu zgodnym z wymogami rozporządzenia.

5.9. Sprawozdawczość Programu

Po zakończeniu każdej z edycji zajęć psychologiczno - terapeutycznych w terminie 14 dni do Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie zostanie przesłane sprawozdanie, które będzie zawierać:

- 1) nazwę programu, podmiot realizujący zadanie,
- 2) sprawozdanie merytoryczne, zawierające m.in.: miejsce realizacji Programu,
- 3) charakterystykę uczestników Programu (liczba osób, które przystąpiły do programu/ukończyły program/ przerwały udział w programie),
- 4) czas trwania danej edycji zajęć psychologiczno - terapeutycznych,
- 5) liczba spotkań indywidualnych/grupowych,
- 6) formy i metody pracy,
- 7) osiągnięte efekty,
- 8) sprawozdanie finansowe określające wysokość i rodzaj poniesionych wydatków.

5.10. Partnerzy Programu

Założenia programowe przewidują współpracę z instytucjami i organizacjami, którymi są: Zespoły Interdyscyplinarne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Sądy, kuratorzy zawodowi, Prokuratura, Policja, zakłady karne, poradnie leczenia odwykowego, organizacje pozarządowe, inne podmioty realizujące programy psychologiczno - terapeutyczne oraz rodziny uczestników Programu.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu zapewnia budżet państwa. Opracowanie i realizacja Programu należy do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat. Źródłem finansowania jest dotacja z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, przeznaczona na realizację programu. W związku z tym planowanie wydatków będzie następowało na poziomie powiatu rokrocznie, a realizacja Programu uzależniona będzie od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel.

Przewiduje się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń Programu.

7. MONITORING I EWALUACJA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie we współpracy z osobami prowadzącymi oraz instytucjami właściwymi miejscowo dla uczestnika, będzie prowadzić ewaluację i monitoring programu oraz jego efektów. Monitoring będzie prowadzony w trakcie programu (przebieg), jak i po jego zakończeniu (efekty realizacji programu), a wyniki działań wykorzystywane będą w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych.

Monitoring

Celem monitoringu będzie sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna będzie współpraca z podmiotami, które realizują programy psychologiczno - terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Działania w ramach monitoringu obejmować będą:

- 1) monitorowanie przebiegu procesu grupowego (postaw uczestników wobec przemocy, efektów treningu kontroli złości i agresji);
- 2) badanie efektywności poszczególnych etapów programu;
- 3) badanie efektywności programu poprzez:
 - a) kontakt telefoniczny z osobą stosującą przemoc domową, wypełnienie z uczestnikiem ankiet monitorujących w trakcie realizacji programu do 3 lat po jego zakończeniu;
 - b) dążenie do kontaktu telefonicznego z rodziną osoby stosującej przemoc w trakcie realizacji programu do 3 lat po jego zakończeniu (notatki służbowe z rozmów z członkami rodziny osoby stosującej przemoc domową);
 - c) kontakt z służbami pomocowymi m.in. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym w trakcie realizacji programu i do 3 lat po jego zakończeniu;

Monitoringu po ukończeniu 50% zajęć dokona osoba prowadząca Program w formie ankiety monitorującej, natomiast za monitoring uczestników po zakończeniu programu będzie odpowiadał koordynator. Monitoring po zakończeniu Programu będzie prowadzony do 3 lat po zakończeniu programu. Pierwszy kontakt z osobą, która ukończyła Program, jej rodziną oraz służbami pomocowymi będzie miał miejsce 3 miesiące po zakończeniu Programu, a następnie kontakt ten będzie odbywał się co 6 miesięcy.

Ewaluacja

Wraz z monitoringiem Program poddany będzie ewaluacji polegającej na zbieraniu, analizie oraz interpretacji informacji/danych. Dokonana zostanie ocena efektywności, skuteczności oddziaływań, zgodności programu w kontekście założonych celów, porównaniu założonych rezultatów z osiągniętymi. Dokonując ewaluacji będzie należało zwrócić uwagę na te czynniki organizacyjne, które wpłynęły na wyniki realizacji programu.

Wynikiem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- 1) czy liczebność grupy jest satysfakcjonująca dla procesu oddziaływań?
- 2) jakie czynniki korzystnie wpłynęły na rekrutację uczestników?
- 3) jakie czynniki utrudniają pozyskanie uczestników do Programu?
- 4) co można zrobić by zoptymalizować liczebność grupy?
- 5) na jakim poziomie utrzymuje się frekwencja na zajęciach (zarówno grupowych, jak i indywidualnych)?
- 6) jakie czynniki wpłynęły na frekwencję?
- 7) jakie działania należy kontynuować, a jakie dodatkowe można podjąć, by zwiększyć frekwencję?
- 8) jakie czynniki korzystnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników?
- 9) jakie czynniki negatywnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników?
- 10) jaka jest efektywność programów psychologiczno – terapeutycznych?
- 11) czy i w jakim stopniu osiągnięto zakładane cele?

Do oceny skuteczności działań Programu niezbędna będzie współpraca z podmiotami które realizują programy psychologiczno - terapeutyczne dla osób stosujących przemoc

domową. Wynikiem przeprowadzonej ewaluacji będzie raport z rekomendacjami do kolejnych edycji programów psychologiczno – terapeutycznych.

8. ZAGROŻENIA REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, to ułożony w określonym czasie ciąg działań, obejmujących wybraną grupę odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, osobowych i finansowych.

Najistotniejszym zagrożeniem dla Programu może być brak chętnych osób do uczestnictwa w nim z uwagi na fakt, że osoby stosujące przemoc w pierwszej kolejności będą kierowane do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Z pewnością też nie wszystkie osoby, które ukończą program korekcyjno – edukacyjny będą posiadać wystarczającą motywację aby zgłosić się do uczestnictwa w Programie. Dlatego etap naboru wymagać będzie szczególnej współpracy instytucji tak, aby dotrzeć do grupy docelowej, dla której przeznaczony jest Program. Obecnie Zespół Interdyscyplinarny na wniosek Grupy Diagnostyczno – Pomocowej może skierować osobę stosującą przemoc domową do Programu przy jednoczesnym egzekwowaniu jego udziału w tym Programie. Kwestia ta może istotnie wpłynąć na ilość realizowanych edycji Programu. Tym samym przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej będzie miało większą skuteczność.

ZAKOŃCZENIE

Program zakłada pozytywną zmianę w zachowaniu osoby stosującej przemoc, wzrost samokontroli emocji, lepsze uzewnętrznienie zachowań, norm akceptowanych społecznie i poprawę relacji w obszarze życia rodzinnego i społecznego. Wykorzystane metody pracy mają dostarczyć osobom poddanym programowi nowych kompetencji w zakresie radzenia sobie w sytuacjach stresowych i emocjonalnych. Przewiduje się, że uczestnik zajęć poszerzy wiedzę z obszaru przemocy domowej, wzrośnie jego świadomość na temat skutków przemocy domowej, a także osiągnie oczekiwane zmiany.

do Miejskiego Programu Psychologiczno –
Terapeutycznego dla osób stosujących
przemoc domową na lata 2025 – 2030

Rzeszów, dnia

DEKLARACJA

Deklaruję chęć udziału w programie psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących
przemoc domową, jednocześnie podaję dane do kontaktu:

Imię i nazwisko:

Adres zamieszkania:.....

Telefon kontaktowy

.....

Data i podpis kandydata

do Miejskiego Programu Psychologiczno –
Terapeutycznego dla osób stosujących
przemoc domową na lata 2025 – 2030

Klauzula informacyjna – program psychologiczno - terapeutyczny

Szanowni Państwo,
przekazujemy Państwu najważniejsze informacje dotyczące przetwarzania Państwa danych osobowych:

Administrator danych osobowych

Administratorem Państwa danych osobowych jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie reprezentowany przez Dyrektora z siedzibą ul. Jagiellońska 26, 35-025 Rzeszów. Z administratorem można się kontaktować w następujący sposób:

- a) listownie: ul. Jagiellońska 26, 35-025 Rzeszów,
- b) poprzez kanały komunikacji elektronicznej: pocztę elektroniczną - sekretariat@mopsrzeszow.pl, Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej ePUAP, Publiczną Usługę Rejestrowanego Doręczenia Elektronicznego (e-Doręczenia) - adres AE:PL-96435-86336-RGDED-19
- c) telefonicznie: (17) 853-39-27, (17) 853-57-53, (17) 853-51-33.

W sprawach dotyczących zajęć psychologiczno - terapeutycznych można zasięgnąć informacji pod numerem telefonu (17) 863-53-89.

W sprawach z zakresu ochrony i przetwarzania danych osobowych mogą Państwo kontaktować się również z inspektorem ochrony danych za pośrednictwem poczty elektronicznej: iod@mopsrzeszow.pl lub listownie na adres siedziby administratora.

Podstawy i cel przetwarzania

Przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się w celu opracowywania i realizacji programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. W ramach działań psychologiczno – terapeutycznych Państwa dane będą przetwarzane dla realizacji zajęć psychologiczno - terapeutycznych oraz przez trwający 3 lata po zakończeniu zajęć etap monitoringu. Monitoring będzie realizowany poprzez pozyskiwanie danych na temat Państwa funkcjonowania w relacjach rodzinnych. Informacje do monitoringu będą pozyskiwane m.in. z ośrodków pomocy społecznej, policji, sądu oraz innych jednostek o podobnym zakresie działania.

Przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się na podstawie przepisów prawa:

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Uchwały Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r. (poz.1232) przyjmującej Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. (Dz. U. poz. 1166) w sprawie programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących programy,
- Ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w związku z art. 6 ust.1 lit. c RODO oraz art.9 ust. 2 lit. b RODO oraz art. 10 RODO.

Odbiorcy danych

Odbiorcami Państwa danych osobowych będą:

- podmioty uprawnione na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa (w szczególności: organy ścigania, organy kontrolujące, organy administracji publicznej),
- podmioty lub osoby, z którymi Administrator zawarł umowy na powierzenie przetwarzania danych osobowych w zakresie, w jakim jest to niezbędne do realizacji tych umów (m. in. w ramach przeprowadzenia zajęć psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową).

Okres przechowywania danych

Państwa dane osobowe będą przechowywane nie dłużej niż jest to konieczne do osiągnięcia celu w jakim dane są przetwarzane, tj. przez okres realizacji działań psychologiczno - terapeutycznych, a po jego zakończeniu przez okres archiwizacji wymagany dla poszczególnej kategorii danych opisanej w Jednolitym Rzeczowym Wykazie Akt obowiązującym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzeszowie – kategoria archiwalna BE10, tj. okres przechowywania dokumentacji będzie wynosił 10 lat od momentu jej wytworzenia.

Zautomatyzowane podejmowanie decyzji, profilowanie

W oparciu o Państwa dane osobowe administrator nie będzie podejmował wobec Państwa zautomatyzowanych decyzji, w tym decyzji będących wynikiem profilowania.

Przekazywanie danych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej

Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.

Prawa osób, których dane dotyczą

Zgodnie z RODO przysługuje Państwu:

- a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii,
- b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne,
- c) prawo do ograniczenia lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych,
- d) prawo do wniesienia skargi do Prezesa UODO (na adres Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa).

Informacja o wymogu podania danych

Podanie danych jest dobrowolne, lecz niezbędne do udziału w zajęciach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

do Miejskiego Programu Psychologiczno –
Terapeutycznego dla osób stosujących
przemoc domową na lata 2025 – 2030

Lista obecności na zajęciach psychologiczno – terapeutycznych w dniu

Lp.	Imię i nazwisko uczestnika (wpisane komputerowo)	Podpis uczestnika
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		